

Twijfels over vaccinatie?

Thema

Vaccinatie is één van de belangrijkste uitvindingen in de geneeskunde. Dankzij vaccins zijn al miljoenen mensen beschermd tegen ziektes. Sommige ernstige ziektes, zoals pokken, bestaan zelfs bijna niet meer door vaccinatie.

Toch zijn sommige mensen bezorgd of twijfelen ze over vaccins. Dat is normaal. De werking van een vaccin is soms moeilijk te begrijpen.

Wat is een vaccin?

Een vaccin is een soort geneesmiddel dat je helpt om je te beschermen tegen bepaalde ziektes. In een vaccin zitten meestal kleine stukjes van de microben (zoals virussen of bacteriën) die de ziekte veroorzaken.

Die microben zijn in het vaccin verzwakt of doodgemaakt. Soms gaat het alleen om een deel van de microbe. Daardoor word je niet ziek van het vaccin, maar leert je lichaam de microbe wel herkennen en bestrijden.

Sommige vaccins bevatten ook kleine hoeveelheden andere stoffen. Deze stoffen helpen om het vaccin beter te laten werken en veilig te houden. Enkele voorbeelden:

- **Hulpstoffen**, zoals aluminium. Deze stoffen zorgen ervoor dat je lichaam beter reageert op het vaccin. De hoeveelheid aluminium is heel klein. Soms krijg je er een lichte ontsteking op de prikplaats van. Dat is normaal. Volgens de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) is het veilig om vaccins met aluminium te gebruiken.
- **Antibiotica**, om ervoor te zorgen dat er tijdens het maken van het vaccin geen slechte bacteriën groeien. In het uiteindelijke vaccin zit nog maar een heel klein beetje van deze antibiotica.
- **Bewaarmiddelen**, om te voorkomen dat bacteriën of schimmels in het vaccin groeien. Vroeger werd hiervoor soms een stof met kwik (thiomersal) gebruikt.

Deze andere stoffen zijn nodig om ervoor te zorgen dat vaccins veilig en goed werken.

Wat zijn de mogelijke bijwerkingen van vaccins?

De meeste mensen hebben weinig last na een vaccin. Als er bijwerkingen zijn, zijn die meestal mild en gaan ze vanzelf weer over. De meest voorkomende klachten zijn:

- pijn, roodheid of zwelling op de plaats van injectie;
- lichte koorts binnen de eerste 24 uur;
- pijn in de spieren of gewrichten.

Ernstige bijwerkingen, zoals een allergische reactie, komen heel zelden voor. Een arts of de persoon die het vaccin geeft, kan dit meteen behandelen.

In België worden alle bijwerkingen goed opgevolgd door het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG).

Krijg je bijwerkingen na een vaccin? Neem dan contact op met je arts of apotheker, ook als die bijwerking niet in de bijsluiter staat.

Je kan [bijwerkingen ook rechtstreeks melden aan het FAGG](#).

Klopt het dat vaccins autisme kunnen veroorzaken?

Het is belangrijk om betrouwbare informatie te zoeken over de bijwerkingen van vaccins. Soms doen geruchten de ronde die niet kloppen.

Er wordt soms gezegd dat het bewaarmiddel **thiomersal** in vaccins autisme zou veroorzaken. Dit klopt niet. Onderzoek door experts van het Europees Geneesmiddelenbureau (EMA) toont aan dat thiomersal in vaccins **geen gevaar** vormt voor de gezondheid. Het lichaam breekt deze stof af en voert ze weer af, zodat er geen kwik in het lichaam blijft. In België zit er **geen kwik** meer in de vaccins voor kinderen.

Er zijn ook geruchten over een verband tussen het **mazelen-bof-rodehondvaccin (MBR)** en autisme, of tussen het **hepatitis B-vaccin** en de ziekte **multiple sclerose (MS)**. Maar ook dat is **niet waar**. Wetenschappers hebben al jaren geleden bewezen dat er **geen verband is**.

Welke verschillende soorten vaccins zijn er?

De meeste vaccins bevatten virussen of bacteriën die de ziekte veroorzaken. Maar die zijn **verzwakt** of **onwerkzaam gemaakt**, zodat je er **niet ziek van wordt**. Soms bevat het vaccin alleen **kleine stukjes** van het virus of de bacterie.

Met nieuwe technologie kunnen wetenschappers nu ook vaccins maken met **genetisch materiaal** (zoals DNA of mRNA). Zo maakt je lichaam **zelf een klein stukje** van het virus aan. Daardoor leert je immuunsysteem het virus herkennen en bestrijden. Deze vaccins **bevatten geen levend virus** en **veranderen niets aan je eigen DNA**.

Er bestaan ook vaccins die werken met een **viraal vectorvaccin**. Daarbij wordt een **klein stukje van het virus** in een ander, **onschadelijk virus** geplaatst. Dat virus zorgt er dan voor dat je lichaam het ziektevirus leert herkennen.

In **geen enkel geval** kan een vaccin de ziekte veroorzaken waartegen het je beschermt.

Waarom me laten vaccineren?

Vaccinatie is een goede manier om **jezelf én anderen te beschermen**.

Vaccins:

- **beschermen** je tegen **ernstige ziektes**, die gevaarlijk kunnen zijn of zelfs dodelijk;
- **beschermen** ook je **omgeving**, vooral mensen die kwetsbaar zijn of zelf geen vaccin mogen krijgen;
- helpen om ziektes **minder vaak te laten voorkomen** of zelfs helemaal te laten **verdwijnen**;
- helpen bij het bestrijden van **resistentie tegen geneesmiddelen**, zoals antibiotica. Door minder infecties zijn er ook minder geneesmiddelen nodig.

Vaccins zijn dus **goed voor jou én voor de hele samenleving**.

Om goed te kunnen werken, moeten **genoeg mensen** gevaccineerd zijn. Zo kunnen virussen of bacteriën **zich niet meer verspreiden**. Hoe meer mensen gevaccineerd zijn, hoe beter.

Maar als minder mensen zich laten vaccineren, kunnen ziektes **terugkomen**. Een voorbeeld hiervan zijn de **mazelen**: deze ziekte kwam bijna niet meer voor, maar is in sommige landen opnieuw opgedoken omdat te weinig mensen gevaccineerd waren.

Zijn vaccins veilig?

Vaccins zijn geneesmiddelen. Net als andere geneesmiddelen worden ze **streng gecontroleerd**.

Voor een vaccin op de markt mag komen, moet het **veilig, doeltreffend** en van **goede kwaliteit** zijn.

Dat wordt **zorgvuldig onderzocht** in elke stap van de ontwikkeling. Vaccins behoren tot de **strengst gecontroleerde geneesmiddelen**.

In België is het **FAGG** (Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten) verantwoordelijk voor deze controle.

In Europa controleert een onafhankelijk labo (het **OMCL**) elke nieuwe levering van vaccins. **Sciensano** is een voorbeeld van zo'n onafhankelijk labo in België.

Ook **nadat het vaccin op de markt is**, wordt de veiligheid goed opgevolgd en dit op verschillende niveaus:

- in België door het **FAGG**;
- in Europa door het **EMA**;
- wereldwijd door de **WHO**.

Door al die controles zijn vaccins vandaag **zeer veilig**.

Waar vind ik betrouwbare informatie over vaccins?

Als je vragen hebt, praat dan met een gezondheidszorgbeoefenaar zoals een arts, verpleegkundige of apotheker. Je kunt je vragen ook stellen tijdens een consultatie bij Kind en Gezin.

Als je informatie op het internet zoekt, zorg er dan voor dat je websites leest die actuele gegevens verschaffen op basis van erkend wetenschappelijk bewijs. Vergeet niet dat de informatie die je online vindt, geen vervanging is voor het advies van een zorgverlener.

Via onderstaande websites kan je betrouwbare informatie vinden over vaccinatie:

[Laat je vaccineren](#)

[gezondheid en wetenschap](#)

[Kind en Gezin](#)

Deze informatie werd ter beschikking gesteld door FarmaInfo.be, een initiatief van het FAGG

Heb je na het lezen van deze informatie nog vragen?
Neem contact op met je arts of apotheker.